

8.
SINIF

MEB DERS KİTABI İLE
%100
UYUMLU

BE CERİ
TEMELLİ
SORULARLA
DESTEKLİ

VIDEO SORU
ÇÖZÜMÜ

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

ÖĞRETMEN
ÖRNEĞİDİR
PARA İLE SATILAMAZ

AKILLI TAHTA
UYUMLU

HEMEN İNDİRİN

TAMAMI
EL YAZMASI

-8. SINIF-

T.C. İNKILAP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK

OKULUM AKILLI DEFTER KOORDİNATÖRÜ

Deniz POLAT

Dizgi - Grafik

Murat Yayınları Dizgi - Grafik Birimi

Baskı

Koza Yayın Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. • Tel: 0.312 385 91 91
Matbaa Sertifika No: 45553

Öneri ve Düşünceler için

info@muratyayinlari.com • 0.312 231 31 21

Yayın ve Dağıtım

Murat Yayınları Ltd. Şti.
1203. Cadde No: 38/1/2 Ostim / Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0.312 231 31 21
www.muratyayinlari.com

ISBN NO - 978-605-7816-60-3

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bandrolü ile satılmaktadır.
Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve
bandrolsüz yayınları satın almamasını rica ederiz.

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları **MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.**'ne aittir.
Hangi amaçla olursa olsun, yayınların tamamının veya bir bölümünün,
şirketin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi,
herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak!' diyerek geçme, tanı:
Düşün altında binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

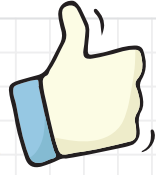
Ruhumun senden, ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli,
Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arsa değer belki başım.

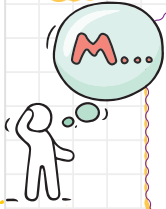
Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

BU DEFTERDE NELER BULACAKSINIZ?

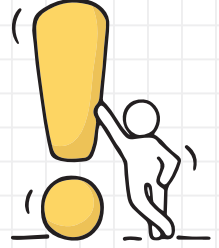

GİRİŞ-SUNU: Öğrencilerin konu içerisinde neler öğreneceği, bu konudan önce neler öğrendikleri ve işlenen konudan sonra hangi bilgi ve becerileri kazanmış olmalarının beklendiğini bu başlık altında ele alıyoruz. Böylelikle öğrenciye, konuya dair bir ön bilgi vererek hazırlanmasını, konu sonu etkinlik ve değerlendirme sorularıyla kendini sınamak kazanımları elde edip edemediğini görmesini istiyoruz.

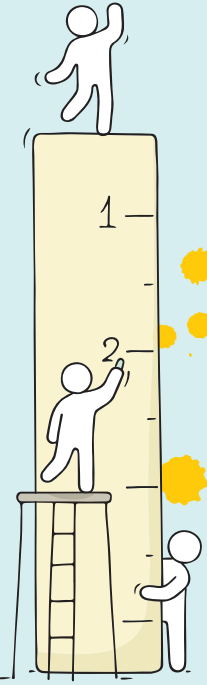
HATIRLATMA: Bu bölümde öğrencilerin eski öğrenmelerine atıf yapıyoruz. Böylelikle geçmiş bilgileriyle şimdiki bilgileri arasında bir bağ kurup eski öğrenmelerini yeni öğrenmelerine transfer etmesini istiyoruz.

DİKKAT: Konuya dair fark edilmeyen detayları ve kavram yanlışlarını bu bölümde ele alıyoruz. Böylelikle kavram yanlışlarının yeni öğrenmelerle ilişkisini ortadan kaldırmak ve önemli noktaları fark etmesini istiyoruz.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?: İşlenen konuyla ilgili ilginç ve güncel bilgileri bu bölümde ele alıyoruz. Böylelikle öğrenciye entelektüel bir derinlik kazandırmak ve öğrencinin öğrenme isteğini arttırmak istiyoruz.

BEYİN FIRTINASI: Sınıf ortamında işlenen konuya dair öğrencilerin düşünsel tartışmalar yapılabilmesini bu bölümde sağlamaya çalışıyoruz. Böylelikle öğrencilerin herhangi bir konuyu çok yönlü ele almasını sağlamak ve farklı düşünceleri irdeleyerek kendi düşüncesini sınamasını istiyoruz.

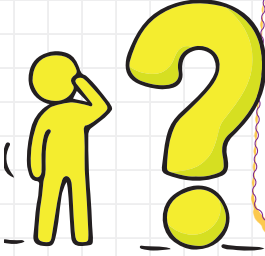
SÖZLÜK: Öğrencilerin konu içerisinde yeni gördükleri ve anlayamadıkları sözcüklerin anlamlarını bu başlık altında ele alıyoruz. Böylelikle öğrencinin söz varlığını geliştirerek dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmek istiyoruz.

ARAŞTIRALIM: İşlenen konunun öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılabilmesi ve bilimsel becerilerinin artmasını sağlamak için bu başlık altında araştırma önerileri veriyoruz. Böylelikle öğrencinin kavram, kişi ve olaylara ilişkin öğrenme motivasyonunu arttırmak ve öğrenme etkinliklerini geliştirmek istiyoruz.

YENİ NESİL SORULAR: Öğrencileri üst bilişsel becerilerini kullanmalarını sağlayacak, soyut kavram ve bilgileri günlük yaşamla ilişkilendirebilecekleri soruları bu başlık altında ele aldık. Böylelikle öğrenmelerini kalıcı hale getirmek ve sınav koşullarında karşılaşacakları her türlü soru tipiyle başetme becerilerini arttırmak istiyoruz.

ETKİNLİKLER: Öğrencileri üst bilişsel becerilerini kullanmalarını sağlayacak, soyut kavram ve bilgileri günlük yaşamla ilişkilendirebilecekleri soruları bu başlık altında ele aldık. Böylelikle öğrenmelerini kalıcı hale getirmek ve sınav koşullarında karşılaşacakları her türlü soru tipiyle başetme becerilerini arttırmak istiyoruz.

DEĞERLENDİRME TESTLERİ: Her ünite sonunda yer alan kapsamlı değerlendirme testleriyle öğrencinin kendini sınamasını ve böylelikle işlenen konuyu tam olarak kavrayıp kavrayamadığını görmesini istiyoruz.

İÇİNDEKİLER

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

- Uyanan Avrupa Sarsılan Osmanlı 3
- Mustafa Kemal'in Çocukluğu ve Eğitim Hayatı 15
- Adım Adım Liderliğe 20
- Ünite Testi - 1 25

MİLLÎ UYANIŞ : BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

- I. Dünya Savaşı'na Yol Açan Gelişmeler 31
- Osmanlı Devleti'nin Son Savaşı : I. Dünya Savaşı 33
- İşgal Yıllarında Anadolu 43
- Cemiyetler ve Kuvayımiliye 51
- İstiklâl Yolculuğu 57
- Bir Millet'in Yemini : Misakı Milli 67
- Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkan Ayaklanmalar 76
- Geçersiz Bir Antlaşma : Sevr Antlaşması 77
- Ünite Testi - 2 80

MİLLÎ BİR DESTAN : YA İSTİKLAL YA ÖLÜM

- Doğu ve Güney Cepheleeri 87
- Kurtuluş Savaşı'nda Batı Cephesi 91
- Türkiye'nin Tapu Senedi : Lozan Antlaşması 106
- Sanat ve Edebiyat Eserlerinde Millî Mücadele 111
- Ünite Testi - 3 112

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

► Atatürk İlkeleri	119
► Siyasi Alandaki Gelişmeler	133
► Hukuk Alanındaki Gelişmeler	142
► Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler	144
► Toplumsal Alandaki Gelişmeler	152
► Ekonomi Alanındaki Gelişmeler	158
► Sağlık Alanındaki Gelişmeler	164
► İlelebet Cumhuriyet	165
► Atatürk İlke ve İnkılaplarının Temel Esasları	169
Ünite Testi - 4	172

DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

► Çok Partili Hayat Denemeleri	179
► Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi	182
► Cumhuriyet Yönetimine Yönelik Tehditler	183
Ünite Testi - 5	186

ATATÜRK DÖNEMİ DIŞ POLİTİKASI

► Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri	193
► Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası	194
Ünite Testi - 6	203

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

► Atatürk'ün Ölümü, Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Yankıları	209
► Atatürk'ün Eserleri	211
► Atatürk'ün İkinci Dünya Savaşı Öncesi Tespitleri ve İkinci Dünya Savaşı	212
► Yeniden Gök Partili Siyasî Hayat	218
Ünite Testi - 7	221

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

UYANAN AVRUPA SARSILAN OSMANLI

- Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUĞU VE EĞİTİM HAYATI

- Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
- Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

ADIM ADIM LİDERLİĞE

- Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

Sevgili Öğrenciler,

Bu ünite de Avrupa'da yaşanan gelişmelerin Osmanlı Devleti'ni nasıl etkilediğini kavrayacağız. Bunun sonucunda böyle bir ortamda dünyaya gelen Mustafa Kemal'in çocukluğunu, eğitim yaşamını ve askerlik hayatından belli bir bölümü öğreneceğiz. Ayrıca tüm bu süreçlerde fikir yaşamında etkili olan kişi ve olayları da ele alacağız.

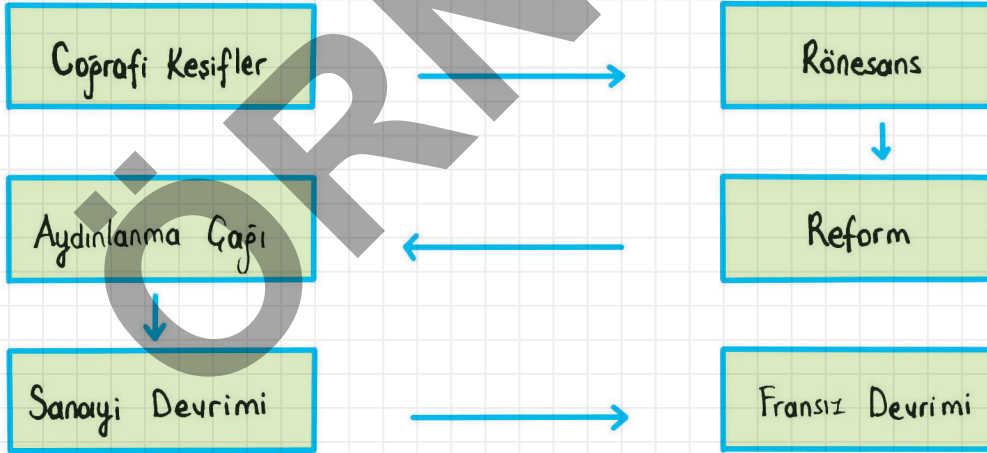

UYANAN AVRUPA SARSILAN OSMANLI

Avrupa, Orta Çağ boyunca "karanlık çağ" da denilen bir dönem yaşadı. Kilisenin bilimde ve toplumsal yaşamda oluşturduğu akılcı olmayan baskıcı ortam bilimsel gelişmelerin yaşanmasının önüne geçti.

Osmanlı Devleti'nde ise Avrupa'nın aksine gelişmeye odaklanılmış bir ortam hakimdi. Başarılı fetih politikası Osmanlı Devleti'nin ilerlemesinin önünü açtı. Osmanlı Devleti'nin ticaret yollarının hakimî haline gelmesi Avrupa'yı maddi açıdan da zor durumda bırakıyordu. Maddi bunalımdan kurtulmak isteyen Avrupalıların başvurduğu kesifler Avrupa'da ve dünyada büyük değişimleri beraberinde getirecekti. Bu değişimden en çok etkilenen ülkelerden biri de Osmanlı Devleti olacaktı.

Avrupa ve Dünyada Değişimi Getiren Süreç

Not Al

Giriş

Bu konuda Avrupa'da yaşanan gelişmelerin Osmanlı Devleti'nde nasıl değişimlere neden olduğunu öğreneceğiz.

Bunları biliyor muydunuz?

Ölümcül ve bulaşıcı bir hastalık olan veba Avrupa nüfusunun 1/3'ünün ölmesine neden olmuştur.

► COĞRAFİ KESİFLER

Avrupa'da uzun zamandır süren baskı ortamının yanında ortaya çıkan maddi sorunlar toplumları çözüm arayışına düşürdü. Maddi sorunların iki önemli nedeni vardı;

- Osmanlı Devleti'nin ticaret yollarını elinde bulundurması,
- Uzun yıllar süren veba sonucunda nüfusun neredeyse yarısının yaşamını yitirmesi.

Avrupalı Devletler bu dönemde pusulanın denizcilik faaliyetlerinde kullanılmasına ve açık denizlerde yolculuk yapabilecek gemilerin üretilmesine başlı olarak çözümü kesifler yapmakta buldu. Bu peşimler Avrupa'nın ve sonrasında da dünyanın değişimini beraberinde getirdi.

Avrupa maddi açıdan güçlendi. Ayrıca kesiflerle kilisenin savundugunun aksine Dünya'nın yuvarlak olduğunun kanıtlanması kilisenin otoritesini sarstı. Bu peşimler Rönesans ve Reform'un önünü açtı.

Not Al

► RÖNESANS

Coğrafi kesiflerle zenginleşen Avrupa'da insanlar sanat, mimari, edebiyat ve felsefeye yönelmiştir.

Bu dönem hem oluşturulan eserler hem de gelisen felsefeye bağlı olarak oluşan özgür düşünce ortamı bakımından önemli bir yere sahiptir. Bu dönemde yapılan eserler günümüzde bile en büyük müzelerin en önemli eserleri arasındadırlar.

Bu dönemin önemli sanatçıları ve düşünürlerinden bazıları; Leonardo Da Vinci, Michelangelo, Raffaele Sanzio ve Shakespeare'dir.

► REFORM

Coğrafi kesifler'in, Avrupa'daki bir diğer etkisi de kilisenin otoritesini sarımasıydı. Bu sayede doğru olduğu düşünülen birçok düşünceye bilimsel bir yaklaşımın gerekliliği düşüncesi ortaya çıktı. Bu durum beraberinde eleştirel düşünceyi getirdi. Reform'un etkileri Aydınlanma Çağı'nın ve bilimsel gelişmelerin önünü açacaktı.

► AYDINLANMA ÇAĞI

17. ve 18. yüzyılda Avrupa'da yaşanan, her konuda akla ve bilime öncelik verilen döneme "Aydınlanma Çağı" denir. Aydınlanma Çağı fikrinin temelini aklın kullanılmasıyla doğru bilgiye ulaşılabilirdi fikri oluşturmaktadır. Bu dönemde deney ve gözlem ön plana çıkmış böylece bilimsel alanda çok büyük gelişmeler yaşanmıştır. Newton, Jean Jack Rousseau, Descartes, Galileo ve Montesquieu bu dönemde yaşamış önemli bilim insanı ve düşünürlerdir. Bu dönemde yaşanan gelişmeler Sanayi Devrimi'nin temellerini oluşturmıştır.

Dikkat

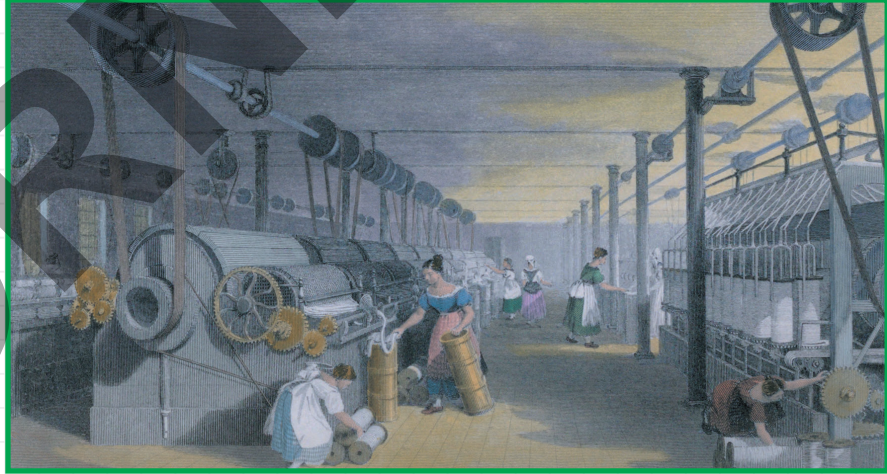
Reform Avrupa'da birçok mezhebin ortaya çıkmasına neden olmuş, toplumsal anlamda da değişiklikleri getirmiştir.

NOT

Osmanlı Devleti, başarılı bir şekilde fetih politikasını sürdürse de Avrupa'da yaşanan bilimsel gelişmeleri takip etmemiş ve bu nedenle bilimsel anlamda Avrupa'nın gerisinde kalmaya başlamıştır. Bu durum Osmanlı Devleti'nin gerilemesine ve daha sonra da çöküşüne neden olacaktı.

► SANAYİ DEVRİMİ

Aydınlanma Çağı sonrasında meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmeler Sanayi Devrimi'ne ortam hazırladı. Sanayi Devrimi buhar gücünün makinelerde kullanılmasıyla İngiltere'de başlamıştır. Buhar gücü ilk olarak dokuma sektöründe daha sonra ulaşım ve taşımacılık amaçlarıyla lokomotif ve trenlerde kullanıldı. Bu durum önce Avrupa'da sonra dünyada hem ekonomik anlamda hem de sosyal anlamda büyük değişikliğe neden oldu. Etkilerinin büyüklüğünün neden olduğu değişiklikler hem olumlu hem de olumsuz özelliklere sahipti.

Not Al

Hatırlatma

James Watt, modern buhar makinesinin geliştiricisi olan İskoç mucit ve mühendistir. Sanayi Devrimi'nin yaşanmasına öncülük etmiştir.

- 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK -

► Sanayi Devrimi'nin Sonuçları

- Üretim şekli değişmiş insan gücünün yerini makineler almaya başlamıştır.
- Küçük atölyelerden fabrikalara geçilmiştir.
- İşçi sınıfı ortaya çıkmış, işçi sınıfının haklarını korumak için sendikalar kurulmuştur.
- Kırdan kente göçler başlamış böylece büyük sanayi kentleri kurulmuştur.
- Ham madde ve pazar ihtiyacı artmıştır.
- Avrupa'da sanayileşen devletler arasındaki ham madde ve pazar rekabeti sömürgecilik faaliyetlerinin belirgin bir şekilde hız kazanmasına neden olmuştur.

► Sanayi Devrimi'nin Osmanlı Devleti'ne Etkileri

- Makineleşmeyi yakalayamayan Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline gelmiştir.
- Avrupalı devletlerin bol miktardaki ucuz mallarıyla rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde el tezgahları ve atölyeler kapanmaya başlamış, işsizlikte artış yaşanmıştır.
- Dış ticaret dengesi bozulmuş ithalat artarken ihracat azalmıştır.

Sanayi Devrimi'nden olumsuz yönde etkilenen Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermek zorunda kalmıştır. Bu durum Osmanlı Devleti'nin giderek Avrupa'ya bağımlı bir hâle gelmesine de neden olmuştur.

Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerin perisinde kaldığını fark ettiğinde birçok auidan çok geç kalmıştır.

Not Al

Dikkat

Sanayi Devrimi sonrasında hız kazanan sömürgecilik yarışı birçok ülkenin sömürülmesinin yanında ilerleyen süreçte I. Dünya Savaşı'nın nedenlerinden biri olacaktır.

Sözlük

Kapitülasyon:

Bir devletin, bir anlaşmaya bağlı olarak başka devletlere tanıdığı ekonomik veya sosyal ayrıcalıklara denir.

Bunları biliyor
muydunuz?

Etats Generaux,
toplantısının
öncesinde 175
yıldır kapalıydı. Bu
durumda kralın
büyük etkisi
bulunuyordu.

► FRANSIZ DEVRİMİ

Aydınlanma Çağı, Avrupa'da sadece teknolojik ve bilimsel gelişmelere neden olmadı, toplumsal ve siyasi değişimi de beraberinde getirdi.

18. yüzyılın sonlarında Fransa'da büyük bir ekonomik bunalım yaşanmaktaydı. Fransa kralı XVI. Louis ekonomik ve toplumsal bunalıma çare bulmak için Genel Meclis anlamına gelen "**Etats Generaux**"u toplantıya çağırdı. Bu süreçte halkın yükünün azaltılması yerine yeni vergilerin getirilmek istenmesi toplumsal bir ayaklanmaya neden oldu. Ayaklanma kısa sürede tüm Fransa'ya yayıldı. Böylece Fransız Devrimi başlamış oldu.

Devrimin başladığı sırada halk temsilcileri yeni bir anayasa yapmak için kurucu bir meclis oluşturdular. Kurucu meclis soyluların ve din görevlilerinin sahip olduğu ayrıcalıklara son vererek **İnsan ve Vurttaş Hakları Bildirgesi**'ni ilan etti. Bu bildiğe toplum genelinde eşitliği savunan maddelerden oluşuyordu. Günümüzdeki insan haklarının temeli niteliğindedir.

Not Al